

DE CITEEUW

december 2014

De krant van Eisden-Tuinwijk

'ParkCité 2015 in beeld'

Een oproep om ons foto's door te sturen van het alledaagse leven in onze wijk in 2015. Je tuinerende buurman, met de slee door de ondergesneeuwde straten van de ParkCité, de kookles die je volgt in het zaaltje onder de Casino, carnaval, een kiekje van het volleybaltornooi, de zomerse barbecue in je tuin, de kienavond in de Casino, ... Enfin, elk onderwerp, elk moment dat je in de ParkCité fotografeert en dat je wil delen, is welkom. Als we voldoende foto's ontvangen, houden we over een jaar een tentoonstelling met een eigenzinnige kijk op 2015. Daarom graag foto's van minstens 1 MB naar info@tuinwijk2020.be.

Santé met Cuvée ParkCité

De Stichting Erfgoed Eisden beschikt over een kolossaal archief- en documentatiecentrum. Het barst uit zijn voegen in het Museum van de Mijnwerkerswoning. Daarom verhuist het archief van de Stichting naar het cultuurcentrum. De inrichting kost zo'n 30.000 euro die grotendeels wordt betaald met toelagen. Maar dat volstaat niet. Daarom gaf de Koning Boudewijnstichting toelating om via haar geld in te zamelen. Iedereen kan een bijdrage storten op rekening BE10 0000 0000 0404 (tien nullen...) en BIC: BPOTBEB1, met vermelding van 128/2675/00059. Als je 40 euro of meer stort, ontvang je volgend jaar een fiscaal attest.

Zondag welkom op de Nieuwjaarsdrink

Met z'n allen klinken op het nieuwe jaar

2015! Een nieuw jaar. Nu zondag is dan ook hét moment om met je burens en andere inwoners te klinken op het nieuwe jaar. Tuinwijk2020 voorziet in het Koninginpark een warme tent (met houten vloer) die gezellig en feestelijk wordt ingericht. Het perfecte decor voor onze tweede Nieuwjaarsdrink. En... jij bent meer dan welkom!

Tuinwijk2020 wenst jullie nu al een gelukkig nieuw jaar. Dat klinkt cliché, maar het is welgemeend. We wensen iedereen een jaar waarin het jullie goed mag gaan, maar ook een jaar waarin de ParkCité nog aantrekkelijker en opnieuw wat groener mag worden. Want daar is het Tuinwijk2020 al vijf jaar om te doen. Al-

les wat we organiseren, doen we om de ParkCité te promoten. Waarom? Onze wijk is zowat de mooiste van Maasmechelen, want één groot park van 115 ha. Daarom pakken we graag uit met de ParkCité, het mooiste voorbeeld van de Engelse Garden City op het vasteland. Inderdaad: om fier op te zijn!

Verwarmde feesttent
Terug naar de Nieuwjaarsdrink, de ideale gelegenheid om elkaar een gelukkig, een spetterend, een inspirerend, een gezond 2015 te wensen: jij, je familie, je vrienden en burens, ... kortom, alle bewoners en iedereen met sympathie voor de ParkCité is nu zondagnamiddag 4 januari welkom. Je wordt verwacht in het Koninginpark (hoek Koninginnelaan/Casinostraat). We zorgden voor een grote, gezellig verwarmde en ingerichte feesttent.

Een glaasje of iets hartigs vanaf € 1,50

Welkom vanaf 14 uur. Einde om 17 uur.

Jan Kohlbacher, Ereburger van Maasmechelen

Einde november kreeg Jan Kohlbacher de titel van Ereburger van Maasmechelen. De gemeenteraad verleende Jan deze uitzonderlijke titel op voorstel van de cultuurraad omdat hij al tientallen jaren werkt aan het bewaren van de plaatselijke geschiedenis van vooral de Cité.

Dat ereburgerschap wordt gesymboliseerd door de unieke gouden M-speld die burgemeester Raf Terwingen Jan opspelde tijdens een besloten huldiging op het gemeentehuis. Aansluitend volgde in de schouwburg een publiek eerbetoon. Als

voorzitter van de heemkundige kring Stichting Erfgoed Eisden groeide hij uit tot een alom gerespecteerde autoriteit. Dat bewijzen ook de eerdere erkenningen. Zo werd Jan in 1993 de Cultuurprijs van Maasmechelen toegekend. In 2005 ontving hij van

de TVL-kijkers de Pluim en vorig jaar viel Jan met de Erepenning Jozef Weyns de hoogste heemkundige onderscheiding in Vlaanderen te beurt. Vijf jaar geleden was Jan mee initiatiefnemer om 100 jaar Tuinwijk te vieren. Zo stond hij mee aan de wieg van Tuinwijk2020.

Jan Kohlbacher is de derde Maasmechelaar die de titel van Ereburger mag dragen. John Terra en wijlen pater Delille kregen ook deze ere-titel. Nogmaals: proficiat, Jan!!!

Verantwoordelijke uitgever: Michel Vigneron, Kastanjelaan 9, 3630 Maasmechelen

2014 met Tuinwijk2020

5 januari: de nieuwjaarsdrink

15 maart: herdenking mijnramp 1984 met Stichting Erfgoed Eisden - Mijnwerkers-brancardiers

27 april: werkbezoek kerktoeren

Parkies: gratis zomerfestival

21 augustus: ParkCitéConcert

73 vogelverschrikkers in de ParkCité

14 september: Picknick in het Park samen met de Gezinsbond

12 oktober: Kastanje-feest samen met De Bolster

Nathalie wint Fiat bij AD Delhaize Eisden

AD Delhaize aan de Oude Baan vierde zijn 50-jarig bestaan met opvallende acties. Nathalie Szemiot won de hoofdprijs, een leuke Fiat 500. Op de foto zie je Nathalie (m) met haar familie en de uitbaters Marco en Nadia Somers. Sinds de viering van 100 jaar Tuinwijk zijn AD Delhaize Eisden en Tuinwijk2020 samenwerkende partners.

Naar het passiespel in Škofja Loka

300 jaar geleden werd in Škofja Loka voor het eerst een passiespel uitgebeeld. Tijdens de paasvakantie voeren 800 figuranten deze Processio Locopolitana weer op. Het Jumelagecomité organiseert daarom een trip naar onze Sloveense zusterstad.

De Processio Locopolitana is één van de meest prestigieuze evenementen in Slovenië. In een kleurrijk spektakel trekken meer dan 800 acteurs en zangers, te voet of te paard, op karren of mobiele podia, in processie door Škofja Loka. Op de pleinen van het stadje wordt telkens één scène uit de geschiedenis van de mensheid, van de zondeval van Adam en Eva tot aan het lijden van Christus, uitgebeeld. In totaal dertien taferelen.

Maasmechelen en Škofja Loka onderhouden sinds 1995 contacten. Nu biedt het Jumelagecomité, dat de samenwerking aanstuurt, de mogelijkheid om dit uitzonderlijke passiespel bij te wonen tijdens een vierdaagse trip van 10 tot 13 april.

Meer info: www.jumelage-maasmechelen.be/2013/pasijon-2015 of via 0476 40 43 53.

Zwarte Piet? Zwarte Duivel!

Van ophef rond Zwarte Piet hadden wij als kinderen geen last. Zelfs niet omdat het duivels waren.

Wanneer de Sint in de jaren veertig het Jongenspatronaat bezocht, kwam hij met zwarte duivels met een lange rode tong en even vurige hoorns. Ze waren zwart, maar voelden zich geen minderwaardige, donkere knecht. De enigen die er onder leden, waren wij, de jongens. Want die 'Pieten' sloegen met opgeblazen varkensblazen op iedereen. Op ons dus. We werden elk jaar handiger in het ontwijken van die slaande varkensblazen. Dat was boeiender dan de preekjes van de Sint. En voor de inhoud van de zak moesten we ons ook niet beter voordoen: noten, kastanjes, soms een appelsien of een speculaaskoekje dat nooit heel bleef. De patronaatsleider

schreef dan in het verslag: 'Volgend jaar andere speculaaskoekjes. Ze kruimelden te veel.' Wel geen melding dat de Zwarte Pieten, zo noemde men die Zwarte Duivels, te hard sloegen. Iedereen vond dat elke jongen gekregen had wat hij verdiende. Die duivelse figuren behoren, vooral in de Alpenlanden, tot het gevolg van de Sint. Meestal zijn ze symbolisch geketend als teken van de overwinning op Satan en waren ze verplicht tot goede daden. Ook bij ons had Sinterklaas een duivel als helper, eigenlijk als slaaf, vaak afgebeeld met een rode, lange tong en rode hoorns. Dus, Zwarte Pieten of Zwarte Duivels, we zouden kunnen kiezen. Op een voorwaarde: bederf het Sinterklaasplezier van onze kleinsten niet.

Jan Kohlbacher

Onze Eisdense ParkCité is uniek

Over drie jaar wordt onze Cité wellicht erkend als UNESCO-werelderfgoed, samen met het Nationaal Park Hoge Kempen. Waarom zo veel eer? Het hele gebied dat de Regering voordraagt voor erkenning, was een uitgestrekt heidelandschap dat de mens helemaal veranderde. Denk aan de mijn-, grind- en zandwinning die de heide boetseerden tot waterkraters en terrils, en die de laatste jaren ongekend natuurschoon werden. Of denk aan de authentieke, historisch unieke woonwijken die zoals onze Tuinwijk of ParkCité, als garden city werden gebouwd op de heide. Vier keer een woordje uitleg.

1 Wat is een garden city?

De Eisdense Tuinwijk of ParkCité is op het Europese vasteland hét voorbeeld van de garden city. Pardon, de garden city? Jawel. Letterlijk vertaald is een garden city een tuinstad, vandaar: de Tuinwijk.

Waar komt dat garden citymodel vandaan? Ongeveer 120 jaar geleden wilden Britse stedenbouwkundigen én industriële betere woningen voor hun arbeiders. Wan, als die goed woonden, bleven ze het bedrijf ook trouw. Dus was de idee dat de arbeiders dicht bij de fabriek moesten wonen: in een huis-met-tuin en met alles erop en eraan, in een wijk met veel groen en die alle sociale, culturele, sportieve en onderwijsvoorzieningen had.

Port Sunlight was in 1888 de eerste groene arbeiderswijk, maar hét voorbeeld van de garden city is Letchworth Garden City, in 1903 gebouwd in de buurt van Londen. En op het Europese vasteland is dus de Eisdense Tuinwijk of ParkCité hét voorbeeld, want het beste gekopieerd. Daarom is onze ParkCité uniek.

2 Onze ParkCité een garden city?

De garden city? Het klonk de mijnbazen die hier honderd jaar geleden kolen wilden delven, als muziek in de oren. Want zij moesten duizenden mijnwerkers naar Eisden lokken. Daarom lieten ze op de Eisdense heide een gebied van 115 ha inrichten als een dorp. De mijn betaalde alles: de wegen, de kerk, de scholen, de Casino, de huizen en ook het vele groen want het moest een tuinwijk worden, een garden city.

Wat is zo typerend voor een garden city en dus voor de ParkCité?

- het stratenpatroon met
  - de gebogen, smalle zijstraten
  - rechte hoofdlanen naar
  - het centrale plein
- het vele groen met
  - de prachtige laanbomen
  - schilderachtige parken
  - een grote tuin rond elk huis
  - vooral de hagen rondom de tuinen
- dezelfde bouwstijl met
  - 1000 woningen in cottagestijl
  - 46 verschillende woningtypes
  - uitspringende gevellijnen
  - alle huizen hadden al elektriciteit
- de sociale controle door de mijn
  - de mijn organiseerde het sociale leven

3 Groene ParkCité blijft de uitdaging

Vanaf 1967 ging de mijn de citéhuizen verkopen. Omdat de woningen geen centrale verwarming, geen badkamer, geen garage hadden, waren en blijven aanpassingswerken nodig. Tot op vandaag. Er was toen geen aandacht voor het historische waardevolle garden city-karakter van de

ParkCité. Zo komt het dat er veel verbouwingen gebeurden die niet passen in de bouwstijl van onze ParkCité. Het gemeentebestuur greep in zodat de verbouwingen van de laatste jaren niet alleen eigentijds zijn, maar ook sporen met het typische karakter van de cottagewoningen.

Toch is er nog één grote zorg, want dé grote uitdaging blijft het groene garden city-karakter van de ParkCité, en dan vooral het behoud en het aanplanten van hagen rondom de weelderige tuinen. Ze zijn hét verrassend groene en spotgoedkope visitekaartje van de Cité, de ParkCité.

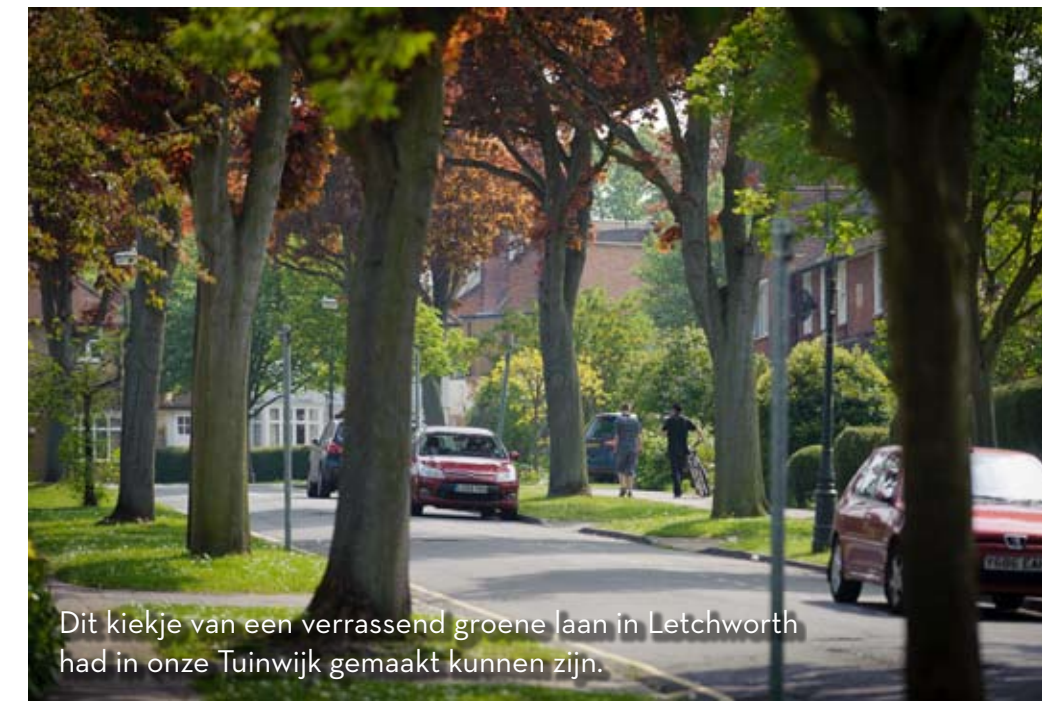
4 Een behaagde tuinwijk behaagt

Voor bezoekers merken meteen op dat de ParkCité verrassend groen is, dat het er mooi wonen is. Professoren en andere experts gaan verder en stellen dat de Cité historisch waardevol en uniek is.

Zo schrijft de Nederlandse professor Nico Nelissen over onze ParkCité: 'Het stedenbouwkundige opzet van het geheel is toch het belangrijkste. Het imposante stedenbouwkundig-landschappelijk schema is een voorbeeld van het ideaal van een tuinwijkstad.' Daarin speelt het werk en de inzet van de Stichting Erfgoed Eisden (Museum van de Mijnwerkerswoning, rondleidingen in de Cité, de erkenning van de Regie als monument, ...) een heel grote rol in.

De Regering, ten slotte, draagt de Cité voor voor erkenning als werelderfgoed. De Cité-bewoner, de Maasmechelaar heeft dus alle redenen om fier te zijn op de ParkCité. Daarom zijn alle initiatieven die Tuinwijk2020 neemt, bedoeld om bewoners, bezoekers en overheid te sensibiliseren voor de verrassend groene ParkCité.

meer informatie via www.erfgoedeisden.be en via www.tuinwijk2020.be

Dit kiekje van een verrassend groene laan in Letchworth had in onze Tuinwijk gemaakt kunnen zijn.

In Letchworth lopen de hoofdstraten allemaal naar één centraal punt. In onze ParkCité geven heel wat straten uit op de kerk.

Typisch voor onze Cité

is de cottagestijl.

Hagen rondom de tuinen horen de Cité zoals een dak op een huis.